

ISBN 978-80-908188-9-7
9 788090 818897

*Žetím slavných
osobností
Pavel Štřezský*

Výstavy

Vánoční výstava v Betlémské kapli v Praze / 2015

Výstava betlémů Městské muzeum Nová Paka / 2016

Vánoční výstava v Betlémské kapli v Praze / 2017

Mezinárodní soutěž tvůrců betlémů – muzeum Jindřichohradecka / 2018

Ocenění: Bronzový nožík Tomáše Krýzy

Vánoční výstava v Betlémské kapli v Praze / 2019

Výstava Vánoce, Vánoce přicházejí – Třebechovické muzeum betlémů / 2020

Výstava betlémů Městské muzeum Nová Paka / 2021

Vánoční výstava v Betlémské kapli v Praze / 2022

Pavel Střítežský © Betlém slavných osobností, 2022

Cover © Tomáš Střítežský, 2023

Fotografie © Adéla Leinweberová, 2023

Tisk: Indigoprint s.r.o. Podkovářská 674/2 190 00 Praha 9

ISBN 978-80-908188-9-7

Zvláštní poděkování za pomoc při realizaci Arnoštovi Štedrému

Všechny betlémy jsou stejné. Je to taková sentimentální klasika. Když zavřeme oči, vybaví se nám všechny figurky, které do betléma patří. Jezulátko, Marie, Josef, osel, volek, tři králové, andělé, Edison, Hrabal, Magdalena Dobromila Rettigová... počkat... ty poslední figury přece do betléma nepatří, řeknete si. Otevřete oči, zadíváte se na betlém před sebou a zjistíte, že některé zažité věci jde dělat i neobyčejně. Betlém slavných osobností nás může naučit víc než jen jeden příběh, který stál na jeho počátku.

Na počátku ale byla touha vytvořit klasický betlém, Svatou rodinu, usazenou kolem jesliček, na které dýchá volek a oslík. Pavel Střítežský se rozhodl vyřezat Ježíška. A tehdy určitě netušil, že nezůstane jen u rodiny z biblického příběhu.

Pavel Střítežský se narodil s nadanými rukama. Ale neměl tušení, že se jednou nadchne pro řezbářství, i když vůně dřeva ho asi provázela od dětství, stráveného ve Zlíně. Jeho tatínek se dřevem pracoval, možná po něm zdědil syn nadání a cit pro materiál. Jenže toho zdědil víc, třeba hudební nadání a osud ho odvedl na ostravskou konzervatoř, kde se věnoval studiu hry na trubku. A mladý trumpetista, oddaný jazzovým rytmům, rozhodně neplánoval vyřezávání figurek do betléma.

Hudební múza držela Pavla Střítežského dlouho, ale láska ke dřevu se proplétala jeho životem, ať už zkusil cvičně vyřezat malé reliéfy s lidovými motivy nebo ve chvíli, kdy začal zachraňovat malou roubenku v Podkrkonoší. Právě tam se možná rozvinul jeho cit pro lidové umění a řezbářství, který vyústil v tvorbu prvních figurek Betléma slavných.

Na začátku byl betlém, který se nelišil od jiných. Soubor postav, patřících neodmyslitelně k vánočnímu času. Ježíšek v jesličkách, obklopený péčí své rodiny. Ale už první dárce, mířící do Betléma, byli trochu odlišní. Tři králové byli jiní, než by kdo čekal. Místo Kašpara, Melichara a Baltazara se Ježíškovi přišli poklonit Karel IV., Přemysl Otakar II. a svatý Václav. Tři významní vládcí (a jediní politici betléma) otevřeli dveře ostatním velikánům, všem, kteří lidstvo obohatili svým talentem, uměním, převratnými objevy nebo vynálezy. Nadčasové téma umožnilo do Betléma doputovat lidem z různých dob a zemí. Ježíškovi tak mohl přinést dar Shakespeare i Paganini, Ema Destinová i Galileo Galilei. Dokonce i Darwin našel v řadách dárců své místo. Za Ježíškem tvůrce betléma nedovolil jít jen politikům a vojákům. Protože Vánoce jsou časem míru.

Betlém slavných je plný inspirativních, nadaných lidí, kteří posunuli lidstvo kupředu, něco cenného dali budoucím generacím. A samotný betlém něco těm, kteří se na něj dívají, dává. Učí je, pobízí k tomu, aby zjistili víc o lidech, kteří i se svými atributy a díly putují za Ježíškem. Je to úžasná učebnice osobností, uměleckých děl a událostí. Navíc zpracovaná do nejmenších detailů, vypovídajících o citu pro detail, zkratku i karikaturu. Plejáda osobností je hravá, vyvolá úsměv na tváři. Nesnaží se poučovat, ale pobízet k poznávání. Betlém Pavla Střítežského nám představuje to nejlepší, co nás v historii potkalo a co nás může inspirovat. Tak, jako jsou všechny zobrazené osobnosti nadčasové, ani Betlém slavných jen tak nezestárne.

Milada Střítežská

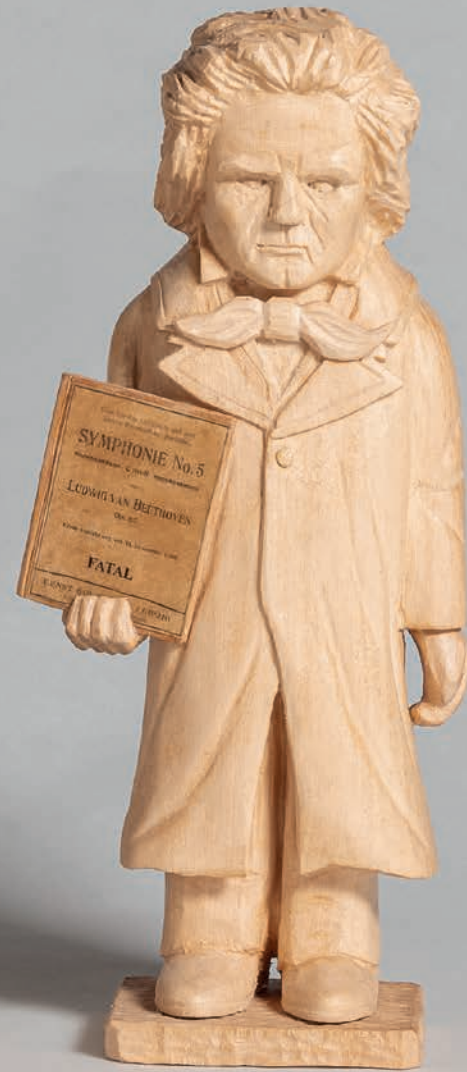
Louis Armstrong ~ Ella Fitzgerald

Ema Destinová

Niccolò Paganini

Wolfgang Amadeus Mozart

Ludwig van Beethoven

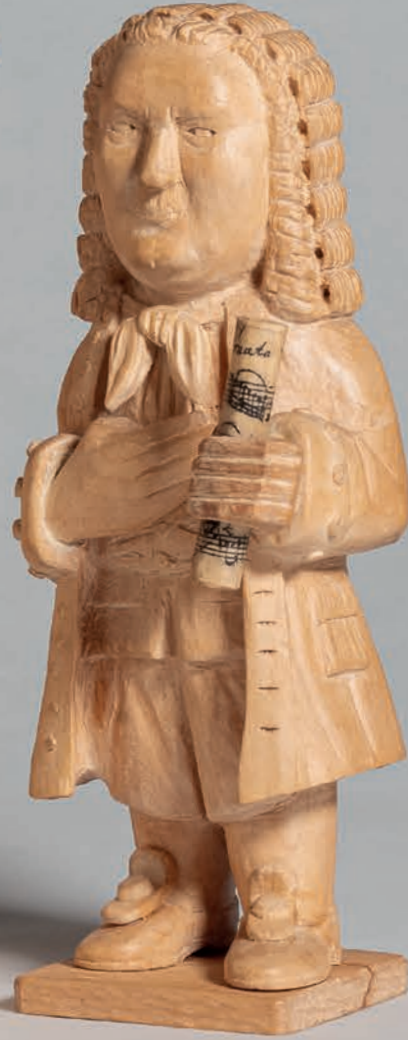

Petr Iljič Čajkovskij

Igor Stravinskij ~ Sergej Prokofjev

Albert Schweitzer

Johann Sebastian Bach

Giuseppe Verdi ≈ Claude Debussy

Bohuslav Martinů ≈ František Kupka

Alfons Mucha

Pablo Picasso ~ Amedeo Modigliani

Rembrandt van Rijn ~ Vincent van Gogh

Leonardo da Vinci

Jan Amos Komenský

Johannes Guttenberg

William Shakespeare

Miguel de Cervantes

Arthur Conan Doyle

Agatha Christie

Jules Verne

Magdalena Dobromila Rettigová

Karel Havlíček Borovský

Božena Němcová

Franz Kafka

Mark Twain

Vlasta Burian ~ Josef Skupa

Zdeněk Miler ~ Walt Disney

Charlie Chaplin

Stan Laurel & Oliver Hardy

Johannes Kepler ≈ Tycho de Brahe

Galileo Galilei ≈ Mikuláš Kopernik

Isaac Newton $\approx$ Albert Einstein

Thomas Alva Edison $\approx$ Nicola Tesla

Graham Bell

Guglielmo Marconi

Marie Curie – Skłodowska

Dmitrij Ivanovič Mendělejev

František Křížík

Jaroslav Heyrovský

Vladimír Svatý

Otto Wichterle

Charles Darwin

Matka Tereza z Kalkaty

František z Assisi

Instalace v Betlémské kapli Praha prosinec 2022

Pavel Střítežský: Betlém slavných osobností

Obálka a layout: Tomáš Střítežský

Fotografie: Adéla Leinweberová

Grafická úprava a sazba: Marek Hujavý

Tisk: Indigoprint s.r.o. Podkovářská 674/2 190 00 Praha 9

Vydalo: nakladatelství Milada Střítežská – Ilusie Publishing

Jirečkova 12, Praha 7, www.ilusie.cz

Vydání první

ISBN 978-80-908188-9-7